ANUL VII. ARAD, Miercuri 12|25 Decemvrie 1918. Nr. 37.

ABONAMENTUL:
Pe un an . . 80·— Cor.
Pe jumătate an 40·— „
Pe 3 luni . . 20·— „
Pe o lună . . 7·— „
Pentru România şi străinătate:
Pe un an . . 100 franci
Telefon
pentru oraş şi interurban
Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACŢIA
şi ADMINISTRAŢIA
Strada Zrinyi Nr. 1 a.

INSERŢIUNILE
se primesc la administraţie.
Mulţumite publice şi Loc deschis costă şirul 1 Cor.
Manuscriptele nu se înapoiază.

Duceţi Ardelenilor toată inima mea.

Bucureşti, 23 Dec. **La plecarea din Bucureşti a P. S. L. Episcopilor dr. E. Miron Cristea şi dr. Iuliu Hossu, *Maj. Sa Regele Ferdinand* le-a spus: *După cum Ne-aţi adus toată inima Românilor din Ardeal, Vă rog să le duceţi toată inima Mea.***

(A. T. D.)

Franţa îşi revarsă toată iubirea asupra neamului românesc.

Bucureşti, 23 Dec. **Ministrul Franţei, primind ieri delegaţia ardelenilor, a spus: Franţa nu poate decât să-şi reverse iubirea sa asupra neamului românesc, pentrucă Franţa nu poate uita, că României se datoreşte faptul, că Germania a fost silită să retragă douăzeci de divizii de pe frontul dela Verdun, ca să le arunce împotriva României. Singur acest fapt, datorit eroicului Rege al României, Ferdinand, patriotismului bărbaţilor ei de stat şi vitejiei armatelor române, le dă Românilor dreptul la recunoştinţa şi iubirea Franţei.**

In altă ordine de idei, ministrul Franţei a declarat, că Românii din Ardeal pot fi liniştiţi, fiindcă aliaţii veghiază, ca aspiraţiile României asupra Banatului să fie pe deplin satisfăcute. *(A. T. D.)*

Salut republicei ceho-slovace.

Poporul ceho-slovac îşi trăieşte în timpul de faţă unele din cele mai strălucite zile ale istoriei sale pline de decenii numeroase de jale. Preşedintele republicei ceho-slovace, *Masaryk,* învăţatul erudit, profesorul universitar iubit, revoluţionarul fervent, şeful poporului ceh — se întoarce din străinătate, unde a trebuit să meargă pe sub ascuns ca să pregătească şi mai bine groapa dinastiei de Habsburg şi a statului ei hibrid. Acum îl primesc arcuri de triumf şi muzici cu „Kde domov mui?" imnul naţional ceh („care e patria mea?") şi iacă, toţi au prilejul să răspundă respicat: *„Aceasta* este patria mea! Boemia, pentru care a curs atât sânge nevinovat, până ce şi-a văzut visul cu ochii!"

Dacă Neruda invoca „ziua strălucită când umanitatea îşi va celebra serbătoarea ei — Rusaliile", iacă, „Rusaliile" sufleteşti în nemijlocită apropiere. Dacă Kollár, preotul slovac din Pesta, suspina: „anul are trei zile de doliu: aniversările dela Kosovo, dela Bílá Hora (Muntele alb) şi dela Maciejowice, când dispărură pentru secole popoarele: Sârbii, Cehii şi Polonii", — iată, astăzi şi-au scuturat lanţurile sclăviei nu numai popoarele aceste trei, ci şi altele, cari, toate, se bucură că au venit „Rusaliile".

Poetul ceh Machar nu mai trebue să-şi scrie poeziile diatribe împotriva Vienei („Tristium Vindobona") — surghiunul l-a schimbat cu Praga, capitala republicei libere. In faţa acestei fericite constelaţii politice, când şi neamul nostru românesc îşi vede visul cu ochii, când şi noi, cei însetoşaţi după libertate, călcăm pământul făgăduinţii, nici nu ne mai punem întrebarea: să ne bucurăm şi noi de bucuria poporului ceho-slovac? fiindcă bucuria aceasta este de sine înţeleasă.

In decursul războiului ni s'au călit puterile reciproc, câştigând fiecare unul dela altul. Românii, trimişi de opresorii noştri să ţină'n frâu populaţia cehă — au avut prilejul să înveţe ce va să zică organizaţie şi iubire de neam — şi răspunsul pentru cele câştigate l-au dat atunci, când n'au ascultat porunca venită dela nişte conducători călăi de a pusca în „socoliştii" cehi, pe vremea revoluţiei din Praga. Soldaţii cehi trimişi în mijlocul nostru, să „sufoace" mişcarea noastră naţională, au găsit, de sigur, şi la noi o mare doză de nationalism sănătos, care i-a făcut să se gândească la dragostea lor de neam şi să ne preţuiască. Am fost doară două popoare subjugate la fel!

Cine se va încerca să tragă paralele între stările noastre culturale şi cele ceheşti — va găsi multe puncte asemănătoare. In orice caz ar fi o lucrare foarte mulţumitoare pentru publicul nostru românesc analiza evoluţiei spiritului ceh, în ultimele decenii mai cu seamă, fiindcă din analiza aceasta ar ieşi şi mai bine la iveală pentru sociologul atent manifestaţiile conştii ale unui popor încătuşat, manifestaţii concentrice, cari au adus neamul la punctul din mijloc, la starea de astăzi.

Palacky, Kogălniceanu ceh, constata în 1823 că ţărănimea, mulţimea cehă vorbeşte, nu-i vorbă, ceheşte, dar că oamenii, cari „voiau să fie civilizaţi" vorbesc numai în limba germană. Ce schimbare mare s'a petrecut în opinia publică cehă de a ajunge poporul acesta stăpân peste destinele sale? A avut pe un Dobrovszky, care — ca Maiorescu la noi — a introdus seriozitatea ştiinţifică în locul divagărilor sentimentale, fără de substrat real. Aşa s'au pus bazele filologiei raţionale la cehi. A avut pe un Havlicek — care, ca un Eminescu la noi — a strigat neamului său că e vremea ca patriotismul „să treacă dela gură la mâni!"

N'a lipsit nici la dânşii directorii de teatru entuziaşti şi săraci — Tyl a fost un Millo ceh, fiind totodată un Iosif Vulcan. Kramerius, directorul general al literaturei populare cehe da întâlnire, ca Asachi sau Eliade Rădulescu la noi, talentelor neamului în modesta-i imprimerie din Praga, pregătind terenul pentru viitor. Ca *Gheorghe Lazăr,* luptându-se cu greutăţile începutului, *Jungmann* se da împăcat că vor veni alte generaţii, cari vor fi mai fericite. Şi generaţiile acestea au venit.

Din teatrele de diletanţi cari — ca şi la noi — au păstrat jurul nestins al dragostei de neam, din organizarea balurilor din provincie şi Praga, din organizarea muzeului naţional, — din organizarea „socol-iştilor" a gimnaşticilor cehi — o instituţie, care durere, ne lipseşte nouă şi ce bine ne-ar prinde acum; din reuniunile de cântări şi societăţile de artă s'a născut aceea gardă naţională constie de chemarea sa, care a dus steagul la isbândă.

Ceeace ne umple de admiraţie şi mai mare însă este că poporul ceh a fost atât de unitar câtă vreme a fost vorba de soarta sa, că nu s'au mai dat lupte intestinale între partide, ca în literatură, că n'a fost nici la ei nici un Milcov, care să-i despartă, de oricare partid să se fi ţinut cetăţeanul ceh.

Şi partide cu principii diametral-opuse au fost şi sunt în Boemia din greu! Să ne gândim numai la partidul *realiştilor,* al căror şef a fost în timp de pace Massaryk, actualul preşedinte al republicei, şi la partidul catolic, sau la partidul agrarienilor şi al social-democraţilor. Cu toate acestea Cehii au ştiut să-şi calce pe inimă şi să meargă braţ la braţ, câtă vreme a fost în joc soarta neamului întreg. Exemplu vrednic de imitat.

Unde sunt timpurile când un Masaryk era ars pe rug în effigie de „patrioţii" cehi, sub cuvânt că nu este destul de naţionalist, fiindcă nu admitea falsificatele lui Hanka, a unor documente, cari cântau învingerea asupra duşmanului? Lupta lui Masaryk împotriva idilei în ştiinţă, împotriva minciunei, fie ea îmbrăcată în orice hlamidă pompoasă — a dat roade bogate! Politica „realistă", înţovărăşită de maturitate culturală, a adus cu sine ca naia neamului ceh să nu sufere naufragii în furtuna grozavă prin care a trecut.

Nu ne îndoim că poporul ceh, în frunte cu bărbaţii de stat actuali, vor cârmui cu totatâta dexteritate destinele neamului lor şi de aici înainte nu numai spre fericirea proprie, ci spre o apropiere naturală, logică, între neamuri, cari sunt chemate să meargă împreună, precum sunt neamurile noastre. Vom avea atâtea puncte de atingere în viitorul apropiat, pe teren economic-social-cultural, încât e în interesul bine-priceput al ambelor state, ce se conlidează, să se apropie.

In clipa când republica ceho-slovacă îşi sărbătoreşte căpetenia, trimite şi neamul nostru urările sale de bine, bucurându-ne că s'au rupt zăgazurile, cari ţineau pe Cehi încătuşaţi. Republica ceho-slovacă şi preşedintele ei: *la mulţi ani!*

Zi de zi

O răfuială.

Rău v-aţi mai supărat pe noi Românii, fraţilor unguri, în timpul din urmă. Ziarele vă sunt pline de plângeri şi mustrări, rugăminte şi ameninţări la adresa noastră. Cică nu vă dăm pace; nu ne purtăm cu dragostea cuvenită faţă de voi prietenii voştri vechi; că de nu vom înceta cu ţinuta noastră agresivă, voi veţi fi teribili în mânie; şi că ar trebui să fim recunoscători pentru multele servicii ce ne-aţi făcut, răspândind lumină şi cultură între bietele popoare părăsite dintre Adria şi Carpaţi timp de una mie de ani, etc.

Ian să vedem, fraţilor unguri, cum stăm cu cultura, ce, ziceţi, că o răspândiţi de atâta timp în mijlocul Europei. Opresiunea şi exploatarea fără scrupul a popoarelor conlocuitoare! Aceasta a fost misiunea voastră culturală, ce aţi împlinit-o cu atâta sfinţenie şi de atâta vreme. Instăpânitu-v'aţi, o minoritate, cu sprijinul nemţilor, peste bietele popoare paşnice, ce au avut nenorocirea, să aibă moşiile lor în apropierea voastră. Ţinutu-le-aţi subjugate politiceşte, despoiate economiceşte şi robite culturalminte. Incercatu-v'aţi să le nimiciţi în cursul veacurilor. Opritule-aţi desvoltarea lor, adus-aţi legi împotriva lor, întemnţatu-le-aţi şi omorîtu-le-aţi grămadă decâteori vi s'a dat prilej, trimisu-le-aţi în războaie să ucidă unele pe altele. Ţinutu-le-aţi în sărăcie şi întunerec, ca cu atât mai uşor să le puteţi apoi desbrăca de fiinţa lor naţională. In sfârşit comis-aţi şi cel mai jósnic atentat împotriva civilizaţiunii omeneşti, punând cultura, sfânta avuţie a întregei omenimi, în serviciul minciunei „ideii de stat" pe care v'aţi întemelat toată stăpânirea.

Acum însă s'a sfârşit cu toate câte au fost. Răsărit-a în fine şi pentru oropsitul nostru neam soarele dreptăţii. Sfărmatu-ne-am cătuşile, în cari ne strângeaţi, robiţi, fără milă, atâtea veacuri. Sfârşitu-s'a şi robia şi întunerecul şi stăpânirea voastră peste alţii. Poporul românesc de acum e liber, şi vrea să trăiască liber şi independent de voi. Destul ne-a fost şi nu ne mai trebuieşte nici stăpânirea, nici cultura şi nici dragostea voastră.

Am putea cere împotriva voastră, neam netrebnic, răsbunarea cerului pentru multele nelegiuiri, dar n'o facem, căci nu voim să cădem în păcatele voastre. Fericiţi-vă şi voi, singuri, dupăcum vă vor ajuta puterile. Munciţi şi voi şi trudiţi alături de celelalte popoare lucrătoare. Prăbuşindu-se minciuna, pe care v'aţi întocmit viaţa, şi organizându-vă pe alt temeiu mai solid, poate să deveniţi încă şi voi un membru folositor în tovărăşia mondială a popoarelor lucrătoare.

Insă nici odată să nu uitaţi învăţămintele trecutului, dacă nu voiţi să vă rostogoliţi în neantul perirei de veci.

Dr. A. P.

Fapte şi constatări.

Dela zămislirea neamului nostru din elementul dacic şi roman, deatunci şi până azi istoria nu pomeneşte ca Românii să fi făcut expediţii în ţări *streine* cu gând de cucerire ori numai pentru o trecătoare răpire de averi.

Dimpotrivă pe teritorul etnic neamul nostru a ridicat arma numai de apărare. Neamuri din Răsărit ne-au încălcat pământul nostru românesc silindu-se să le dăm merinde şi robi, uneori ne siliau să le dăm ajutor de arme pentru scopurile lor.

Istoria până târziu nu mai pomeneşte de noi, numai de năvala barbarilor de pe stepele din Răsărit. Se ştie lungul pomelnic de suferinţi ce a îndurat neamul nostru dela Goţi, Cumani, Pecenezi, Huni, Avari, Tătari, Maghiari şi Turci.

Numai când a slăbit regatul Maghiarilor prin certe interne a putut voevodul român Basarab să-şi smulgă independenţa şi să se proclame Domn român de Argeş. Şi dacă n'a voit să mai plătească birul, Karol Robert a năvălit în ţara lui şi stim cu ce ruşine s'a întors.

Moldova s'a înfiinţat când regele Ungariei Ludovic, a voit să spargă cuibul vitejilor maramureşeni.

Până la întemeiarea principatelor neamul nostru de pretutindeni a dus deopotrivă jugul greu al stăpânilor, dela această dată Ardealul rămâne în mânile negrilor Unguri, cari dispun de neamul nostru după plac. Ştim că Ardelenii şi-au cerut drepturile de moşteni cu umilite rugări (Supplex libelus, Memorandul) şi cu fapte eroice pe câmpurile de luptă unde-i duceau stăpânii, au prins şi arma, fără perspectiva învingerii, atunci când n'au mai avut încătrău şi au simţit în ei prisos de energie. Zadarnice toate.

Vieaţa neamului nostru din principate a fost o continuă luptă de apărare. Dar nu aveau niscai comori, Mircea îşi apăra „sărăcia şi nevoile şi neamul", cum se spune în cea mai patriotică poezie românească. Cum se vede patriotismul nostru nu consta în a subjuga neamuri streine, ci numai în apărare. Ştefan cel mare după învingerea dela Podul Înalt a răspuns Turcilor prinsonieri, cari voiau să se răscumpere cu memorabile cuvinte: „dacă sunt aşa de bogaţi ce au venit să caute în ţara mea săracă".

Neamul nostru n'a fost şi nici nu este un neam de răsboinici. Toate cântecile noastre şi cele de vitejie au nota lor jalnică, împăciuitoare. Dar acest neam a ştiut de multeori să-şi răsbune asupririle.

Vecinii noştri pot fi încredinţaţi că neamul nostru păstrează vechiul caracter şi nu stă în scopurile vieţii lui umilirea altor neamuri, de care a fost împărtăşit el până în zilele noastre.

Toma Cocişiu.

Massaryk despre îmbucătăţirea Ungariei.

Duminecă la 22 Dec. preşedintele republicei ceho-slovace, dl Massaryk, în palatul primministerial, în faţa tuturor miniştrilor şi a diplomaţilor străini, a ţinut un exposeu mai lung despre suferinţele îndurate de Cehi, despre munca ce-au desvoltat-o el şi ceilalţi diplomaţi cehi în străinătate, — pentru clădirea republicei ceho-slovacă de azi. Massaryk spune, că dela 1915, de când Cehii desertau în masse din armata austro-ungară şi de când nu s'a mai putut reîntoarce la Praga, a lucrat în Olanda, Germania, Italia, mai apoi în Elveţia, de unde peste Paris s'a dus la Londra. In primăvara anului 1917 a trecut în Rusia şi de aici în Japonia şi Statele-Unite. Călătoria lui, in jurul lumii, făcută nu de bunăvoie, a fost însă o călătorie de propagandă intensivă, prin care la urmă i-a succes să câştige colaborarea lumii întregi pentru înfăptuirea programului politicei cehe, a cărei esenţă este: *îmbucătăţirea Austro-Ungariei şi izolarea Germaniei*. Această politică era propagată de coloniile emigrante cari desvoltau *o propagandă publicistică agilă* şi o activitate diplomatică tot atât de rodnică. Ajutorul material necesitat de acţiunea noastră, ni l'a pus la dispoziţie America şi Rusia. Dela ententă noi nu am primit nici un ban, şi despre duşmani n'am afirmat nici un neadevăr. Dreptatea pretensiuniior noastre s'a consfinţit prin aceea, că ententa le-a recunoscut în întregime. Franţa, a fost primul ştat, care recunoscuse C. N. C. care trăia în străinătate, — în urmă apoi întreagă lumea a recunoscut statul ceh. Invingerea ideilor naţionale cehe, înseamnă şi învingerea tuturor popoarelor mici, ameninţate în existenţa lor de Germania şi Austro-Ungaria. In timpul lungilor călătorii a legat adevărate prietenii cu Românii, Polonii, Ucrainenii şi Iugoslavii.

Cehii trebuie mai presus de toate să-şi concentreze toate forţele naţionale într'un singur stat. Până acum ni-a succes să ajungem cu România la o pretinie, mult promiţătoare, deşi armata cehă n'a ajuns încă să coopereze cu armata României. — Rutenii ni-se oferă, să facă parte constitutivă şi autonomă din marele stat ceh. Şi noi îi vom primi cu dragă inimă. Sunt deplin încredinţat, că Românii şi Iugoslavii vor ajunge la deplin acord în chestiunea importantă a Banatului. Atât noi cât şi Românii şi Iugoslavii suntem convinşi, că nemijlocita noastră vecinătate de graniţe e indispensabilă.

Dacă e vorba de Maghiari, cu ei n'am de ce să-mi perd mult timp vorba. Până la anii 60 ei n'au prea avut rol. De atunci însă şi-au început a-şi valoriza productele, astfel însemnătatea lor faţă de Austria crescu. S'au şi folosit de această împrejurare, au zidit un stat maghiar, care fiind însă productul sărăcăcios al mentalităţii habsburgice, azi e o simplă mare ruină. Dar şi astfel, e o ruşine , ca un popor ca maghiarii au putut ţinea subjugate cele patru naţiuni: pe Români, Slovaci şi Iugoslavi.

Maghiarii încă şi în cursul răsboiuiul acestuia, au trăit doar din prestigiul câştigat la 1848. Falsitatea propagandelor lor, a fost însă pretutindenea recunoscută şi aliaţii sunt încredinţaţi că maghiarii nu pot avea pretenţii decât doar la un stat pur naţional. Noului stat ceh, i s'a promis din partea guvernului Statelor-Unite tot sprijinul material. Vorbirea a fost însoţită de furtunoase aplause şi neîncetate urale la adresa lui Wilson.

In legătură cu aceste primim următoarea telegramă:

Praga, 23 Dec. La serbarea dată în onoarea lui Massaryk au luat parte toţi diplomaţii streini în frunte cu ambasadorul francez. Massaryk — în vorbirea sa — a spus, că Românii, Ceho-Slovacii şi Slavii de sud vor forma state limitrofe (marginaşe). Divergenţele într Sârbi şi Români vor înceta în câteva zile. In sfârşit a condamnat politica şovinistă maghiară. *(A. T. D.)*

Socialiştii români.

Socialişti noştri cari până ieri erau un anex fără importanţă şi greutate la partidul social-democrat ungar, acum şi-au eluptat totala independenţă şi se organizează în *partidul social-democrat român* din Ardeal. Ei şi-au şi strămutat organul *Adevărul* la Sibiiu unde apare, începând cu nrul 48. Atitudinea socialiştilor noştri este foarte românească şi multe articole din Adevărul le subscrie orice român de bine.

Comitetul conducător al partidului social-democrat român din Ardeal, din care fac parte şi dd. Jumanca şi Flueraş, şefii alor două rezorturi din Conziliul dirigent, adresează un apel călduros către poporul muncitor român din Ardeal. Intre altele citim în acest apel următoarele rânduri călduroase:

Tovarăşi, fraţilor!

După sute de ani de robie naţională şi socială a neamului nostru din Ardeal, Banat şi Ţara-ungurească, a sosit acum timpul desrobirei. Veacuri dearândul am fost asupriţi în modul cel mai neomenesc din partea clasei stăpânitoare maghiare. Voiau să ne nimiciască. Dar iată, că acei tirani, cari au săpat groapa pentru noi, au căzut ei într'ânsa. Iar noi în urma prigonirei barbare, ne-am oţelit puterile şi suntem acum mai tari şi mai conştienţi decât oricând altădată.

Ştim şi aceea, că răsboiul provocat de monarhia austro-ungară în vara anului 1914, avea mai cu seamă scopul de a întări pe vecii vecilor asuprirea noastră şi a tuturor celorlalte neamuri conlocuitoare. Dar răsboiul nu s'a isprăvit aşa cum voiau cei cari l-au pus la cale. Militarismul german şi austro-ungar a ieşit înfrânt şi înghenunchiat din luptă, iar prin *învingerea ententei a răsărit soarele libertăţii pentru toate naţiunile asuprite şi subjugate.* Ca o urmare firească a evenimentelor acestora a venit apoi adunarea dela Alba-Iulia, la care reprezentanţii întregului neam românesc din Transilvania, Banat şi Ungaria s'au adunat şi au hotărît *înfăptuirea vechiului nostru ideal, unirea tuturor Românilor.* Cum însă desrobirea naţională e numai o floare stearpă dacă nu merge împreună cu îndreptăţirea socială, cu ridicarea poporului la o treaptă de viaţă mai înaltă deaceea la Alba-Iulia pe lângă unire s'a hotărît şi înfăptuirea celor mai democratice şi mai drepte legi, cari vor contribui la fericirea întregului popor. Suntem siguri, că tovarăşii vor înţelege şi vor aproba ţinuta noastră dela adunarea naţională. Ei vor primi cu liniştire şi faptul, că doi dintre tovarăşii noştri au fost delegaţi în Consiliul dirigent, care este azi guvernul Ardealului, şi în sânul căruia vor avea putinţa de a lucra după convingerile lor socialiste pentru binele şi fericirea întregului popor muncitor.

Dar să ne dăm seama, că azi ne aflăm numai la începutul unei epoci noui. Să înţelegem, că soarta noastră în viitor va atârna în primul rând dela noi înşine. Dacă vom fi destul de energici şi destul de conştienţi, vom putea întâmpina orice greutăţi, în caz contrar vom fi pierduţi. Deaceea să ne punem acum pe lucru, să ne organizăm cu toţii în partidul social-democrat, ca formând o tabără puternică, să aibă respect oricine.

Din noul centru al mişcării noastre, din Sibiiu, începem acum munca şi lupta pentru desrobirea desăvârşită a proletariatului român. Tovarăşii să asculte glasul nostru şi să ne urmeze.

Luarea în primire a minelor dela Petroşeni, celelalte sub secvestru

Bucureşti, 23 Dec. *Guvernul român în acord cu Consiliul dirigent din Sibiiu, a trimis delegat pentru luarea în primire a minelor dela Petroşeni. Celelalte mine de pe teritoriile româneşti din fosta Ungarie vor fi puse sub secvestru judiţiar, iar cărbunii extraşi îi va distribui o comisie, din care va face parte şi un reprezentant al Consiliului dirigent.* (A. T. D.)

Adunarea Maghiarilor la Cluj.

După săptămâni de pregătire, Duminecă s'a ţinut în Cluj, adunarea naţională a Maghiarilor. Se contemplase o adunare uriaşă, care să facă umbră manifestaţiei grandioase a Românilor la Alba-Iulia. Dar Maghiarii au arătat puţin interes pentru adunarea dela Cluj şi — cu toate pregătirile şi înlesnirile ce s'au făcut — nu s'au adunat nici zece mii de oameni. Ziarele maghiare însă — după năravul lor vechiu — pervertesc lucrurile şi spun, că au fost de faţă ca la 100—120 de mii şi ar fi venit chiar mai multe sute de mii de Maghiari, dar i-au oprit Românii(!)

La adunare a vorbit dl Apáthy István, spunând, că nu vor suferi ca 26 de comitate să fie alipite la România, că nu se poate împiedeca cursul râurilor, cari tot spre Ungaria vor curge, nu pot fi oprite nici mamele Săcuilor, ca să nu nască generaţie nouă. Cei ce acum se deslipesc de Ungaria, vor cere cu lacrimi în ochi să fie reprimiţi de mama lor, Ungaria. — Mai are apoi neruşinarea să spună, că la Alba-Iulia n'au fost nici 10 mii de Români, deşi guvernul maghiar a pus la dispoziţie trenuri speciale.

La adunare au participat şi socialiştii — zişi români — Demian Sava-Strengaru şi Avramescu, cari au protestat în contra unirii cu România. — Ar fi păcat să lungim vorba cu oamenii aceştia, unul binecunoscut pentru isprăvile făcute, pentru cari a stat în Seghedin un an şi mai bine, celălalt dezertor din armata română. Dar aşa cum sunt — pentru Apáthy István sunt societate bună.

Adunarea a hotărît, că popoarele din Ungaria de răsărit vreau să trăiască în comunitate de viaţă cu Ungaria unitară şi pretind (dela cine?) egalitate şi autonomie deplină pentru toate naţiunile conlocuitoare.

Cluj, 23 Dec. — Eri s'a ţinut adunarea Săcuilor, însă nu au luat parte nici 10'000 oameni. Din partea social-democraţilor(?) a vorbit Strengar Damian-Sava în limba maghiară, — a declarat, că nu recunosc hotărîrea dela Alba-Iulia, — vor munci cu Maghiarii mai departe pentru integritatea Ungariei. Socialistul Avramescu din România a zis, să nu se unească Românii de aici

cu România, deoarece acolo domnesc ciocoii. Incidente nu au fost.

Cluj, 23 Dec. — Aşanumiţii social-democraţi români, în vorbirile lor, pretindeau republica independentă pentru Ardeal, în senzul sviţerian — *iar la urmă au aderat unanim la rezoluţia: Luptă pe viaţă şi moarte, pentru păstrarea integrităţii Ungariei.* Asta este logica renegaţilor, plătiţi cu bani frumoşi din Budapesta.

Nota red.: In numărul de mâne vom da un act fidel dintr'o şedinţă a „consiliului naţional săcuiesc" ţinută săptămâna trecută, act ce va arunca „lumină" şi asupra adunării „monstre" de Duminecă.

Cum se făuresc protestele
împotriva hotărîrii dela Alba-Iulia.

De trei săptămâni încoaci abia de scapă vreun ziar maghiar să nu dea în vileag „protest românesti împotriva hotărîrii dela Alba-Iulia".

Ne vine în minte următoarea scenă dintr'o adunare decurând a Săcuilor. Zice unul: In România e revoluţie, iar cei vreo cinci mii de soldaţi români fug de-a valma spre casă. Altul îi taie vorba: Am *vrea* numai, să fie aşa, dar ce spui e minciuna sfruntată a ziaristicei noastre.

Aşa ne-am trezit, că ziarele maghiare din 14 l. c. scriu cu multă satisfacţie: 200 de Români din comunele Gherţa-mică şi Gherţa-mare (comitatul Ugocia) au protestat telegrafice (!) împotriva hotărîrii dela Alba-Iulia. La protestul acesta aderează întreagă populaţia românească a comitatului.

Cu datul de 16 l. c. (imediat ce-au sosit acolo ziarele maghiare) părintele **Iustin Pop** *din Gherţa-mare,* ca vicepreşedinte al sfatului naţional român din Ugocia, ne trimite următoarele şire, semnificative pentru ziaristica maghiară. „...Ne revoltă această ştire tendenţioasă, cu atât mai vârtos că în cele 9 comune curat româneşti din Ugocia *numai doi* învăţători din Gherţa-mică ar dori să rămână şi pe mai departe în sânul de viperă a fostei Ungarii, căci „cine ne va da şi deaici înainte ajutorul gras ce-l primim azi dela Unguri?" — zic ei.

Poporul în frunte cu preoţimea din Ugocia s'a constituit dintru început în sfat naţional român comitatens. Subscrisul dimpreună cu protopopul nostru şi cu mai mulţi ţărani, am fost la adunarea dela Alba-Iulia şi noi toţi ţinem cu sfinţenie la hotărîrea adusă acolo.

Ca vicepreşedinte al sfatului naţional român din Ugocia, rog deci să declaraţi în numele nostru de *minciună* ştirea cu protestul, pentrucă doi dascăli renegaţi nu au drept să decidă asupra sorţii Românilor din *cele 9 comune din Ugocia,* cari *abia aşteaptă să fie strânse în braţele iubitoare ale maicii România-Mare."*

Ştiri din Maramureş.

Maramureşul despoiat. — Făgăduieli... şi minciuni. — Rutenii se alătură la Ucraina. — Bravuri.

Vechiul sistem face orgii. De astădată materialul de răsboiu li-e prada patriotică". Avutul comun îl valorizează pe furiş fără licitaţie, şi îmbogăţindu-se, pe noi ne păgubesc cu milioane. Românii sunt eschişi dela cumpărare, deşi noi am purtat partea leului la jertfe. Sbirii lui Tisza au recvirat fără cruţare trăsuri, care, vite, cai, fân, — iar Nemţii au pus vârf la toate, au golit Maramureşul.

Aşa ne-a mers şi înainte. Pe baza legii de recvirare, miliţia a recvirat în anii 1916—1917 mai ales pe apa Vişăului şi a Izei vite şi fân în preţ de milioane. Nemţii recvirau şi cu degetele, noaptea, şi cu apucătură, — adeverind că:

„Mein Schein ist dein,
Dein Schwein ist mein,
Lieb' Vaterland magst ruhig sein!"

Comisia de plată ni se tot vesteşte de doi ani, dar am rămas cu promisiunea, cu toate că scrisorile sunt demult gata, în regulă. Domnule Károlyi, suntem toţi cetăţeni de clasa a III? Bolşevichi dtale ne promit câte 'n ceriu şi pământ, sarea şi marea. Ţineţi-vă făgăduielile pe seama voastră, dar plătiţi-ne avutul nostru, ce l-aţi luat.

Máramarosi Független Ujság se întrece pe sine în minciuni. Cică Românii nu vor ocupa Maramureşul şi Satulmare. Vezi bine, dr. Pap Joscuţă (redactorul ştie mai bine decât Maj. Sa regele Ferdinand). Oastea românească vine. De drept suntem România-mare; puţină răbdare încă şi vom fi şi de fapt. Nu ajută, Joşcuţo, nimica! Soarele a răsărit şi negura dispare.

După cum era de prevăzut, a învins şi la Ucraini evoluţia naturală. La adunarea ţinută ieri în Sighetul-Marmaţiei s'au prezintat 5000 de oameni sub conducerea preoţimii, cu steaguri şi cocarde naţionale. Renegaţii: fişpanul Zombory (fiu de preot ucrain), procurorul Illés Andor şi advocatul dr. Iuon Hoscsuk înzădar au încercat să capaciteze adunarea — au fost siliţi să aleagă fuga sănătoasă, căci Ucrainii înfuriaţi era să-i lincheze.

Preşedintele, vicariul Andrei Szabó şi secretarul adunării, advocatul din Rahău dr. Augustin Stefan, tot aşa şi ceilalţi oratori — conform dorinţei generale — au proclamat ruperea legăturilor cu Ungaria şi unirea cu Ucraina.

Hotărârea aceasta a pornit din popor, care a învăţat mult din ţinuta vrednică a Românilor. Ţinuta Ucrainilor a surprins pe „patrioţi", cari sunt disperaţi. Ce pot face? Cel mult vor sista alimentaţia publică şi pentru Ucraini.

In 15 Dec. au sosit în Sighet sub conducerea alor 2 oficeri, 120 „gardişti roşii" din Dobriţin. Prezenţa lor s'a şi observat momentan, căci în noaptea următoare ascultătorii academiei de drepturi au rupt steagul naţional de pe „Maramureşana". Se mai aşteaptă şi alte fapte patriotice sub înalta lor protecţie, căci nu înzadar au venit. Aşa ne fericeşte guvernul. Noi însă notăm numele criminalilor şi-i vom preda armatei române.

Coresp.

Cronica zilei.

Secvestrarea moşiei lui Franz Ferdinand.

Din *Praga* se anunţă, că guvernul ceh a secvestrat moşia fostului moştenitor de tron Franz Ferdinand din Konopişt.

Cehii nu dau cărbuni.

Budapesta. Tratativele între Maghiari şi Cehi, pentru furnizarea de cărbuni au eşuat.

Conferinţa social-democraţilor.

Stockholm. Branting a primit dela Henderson telegramă, în care acesta anunţă conferenţa social-democraţilor pe ziua de 6 Ianuarie la Lausanne. Vor participa şi statele neutre.

Propunerea lui Loodge.

In senatul american, republicanul Loodge a propus, ca din cele 14 puncte ale lui Wilson numai 9 să se discute la tratativele de pace, celelalte puncte, anume: alianţa popoarelor, libertatea mărilor, diplomaţia secretă, limitaţia agrară şi reducerea înarmării să se rezolve după conferenţa de pace.

Reprezentanţii preşei americane la Paris.

Din *Berna* au sosit la Paris reprezentanţii preşei americane; aceştia — până la începerea lucrărilor conferenţei de pace — vor trata zilnic cu secretarul Lansing, colonelul House şi generalul american Bliss. (A. T. D.)

Apáthy ministru maghiar de instrucţie.

Ministrul maghiar de culte şi instrucţie publică, Lovászy a demisionat în urma neînţelegerilor din guvern. Probabil îi vor urma şi alţii. Caracteristic pentru spiritul democratic mult trâmbiţat al republicei maghiare, că ministrul preşedinte Károlyi a oferit portofoliul lui Lovászy şovinistului descreerat Apáthy István. Semne de apropiere spre democraţia adevărată.

INFORMAŢIUNI.

Massele-incapabile de crime.

Marele scriitor român d. Brătescu Voineşti apără teza că massele mari populare sunt incapabile de crime. Intre altele spune următoarele:

Nici unul din marile păcate, din marile crime de care omenirea se ruşinează că le-a comis, nu au fost săvârşite de mulţime. Nici Socrat n'a fost osândit, nici Crist n'a fost judecat şi răstignit, nici Galileu, sau Copernic n'au fost persecutaţi, nici Giordano Bruno ars de viu şi nici un alt martir al adevărului n'a fost prigonit de mulţime, ci de minoritatea cârmuitoare, care se simţea primejduită, în posesia privilegiilor şi prerogativelor sale de clasă conducătoare.

Nici unul din răsboaiele care au însângerat omenirea, nici monstruoasa criză de furie distrugătoare din care azi iese umanitatea, n'au fost opera mulţimei, ci a unor minorităţi lacome şi ambiţioase; — iar dacă în ceasurile de răsvrătire, protestarea mulţimei, împotriva unei nevrednice şi nedibace cârmuiri, o face să depăşească măsura, vina cade tot asupra minorităţei, care întotdeauna a socotit că vulgului nu i-se cuvine mai multă cultură. decât trebuie unei turme docile, uşor de exploatat.

Pentru a fi bine înţeleşi şi spre a evita de a fi învinuiţi de anarhism, suntem datori să spunem că triumful democraţiei nu însemnează lipsa de cârmuitori. Nu! *Prin triumful democraţiei înţelegem întemeerea unui mijloc de selecţionare pe baza meritului real a celor învestiţi cu marea şi greaua sarcină de a cârmui;* — supunerea activităţei lor la un cât mai larg control, pentru înlăturarea atmosferei de toleranţă reciprocă, ce se naşte într'un cerc îngust; — limitarea necontenită a abuzului de putere, spre care e înclinată orice cârmuire; — dispariţia disproporţiei dintre soarta diferitelor clase prin necontenita sforţare de a face ca toţi să se bucure de roadele civilizaţiei, şi ca nimeni să nu fie osândit la o viaţă de animal, robit numai nevoilor sale trupeşti.

Proclamaţiunea comitetului executiv din ţara Oltului, dată în Făgăraş la 9 Dec. a. c. şi semnată de dd. dr Şerban şi dr C. Negrea, dupăce înşiră numele funcţionarilor nou denumiţi, spune încă şi următoarele:

Cine în aceste timpuri mari se va fi făcut vinovat de fapte rele, va fi pedepsit cu toată asprimea, ca un necredinţă, care nu înţelege jertfa adusă pentru neamul românesc şi mândria, la care a ajuns acest neam.

Vă facem atenţi, ca dările restante să le plătiţi în scurt timp, pentrucă numai astfel poate fi asigurat mersul normal al afacerilor administrative, dacă autorităţile dispun de venitele legale necesare.

Spre orientare vă amintim, că toate pagubele avute, fie acelea cauzate prin trupele germane, fie prin armatele austro-ungare, vor fi rebonificate şi fieştecare individ va fi despăgubit. Această despăgubire cere însă timp; cere constatare mai întâi conform regulei dreptăţii şi pentru acest motiv, vă cerem să fiţi cu răbdare.

Aviz. Publicul românesc se interesează zilnic cum s'ar putea ca elevii şi elevele române să treacă dela şcoale streine la şcoale româneşti. *La şcoala civ. gr. or. rom. de fete din Arad* se mai pot primi încă elevele, cari se vor anunţa încă înaintea sărbătorilor şi vor trimite documentele şcolare: 1) atestatul şcolar, 2) estras din matricula botezaţilor, 3) atestat de revaccinare, 4) atestat de moralitate dela şcoala la care a fost până acum. Un număr restrâns de eleve se mai pot primi şi în internatul şcoalei cu taxa de 950 cor. pentru restul anului, făina şi unsoarea necesară. — Prelegerile se vor începe după sărbători. — *Direcţiunea şcoalei civ. gr. or. rom. de fete din Arad.*

Inştiinţare. Cu ziua de 13 Decemvrie st. n. 1918, preluând întreagă administraţia comitatului Făgăraş, toţi aceia cari vor să ocupe în acest comitat posturi de notar sau vice-notar au să-şi înainteze rugările cel mult până în 28 l. c. la Consiliul Naţional Român din Făgăraş. Deoarece concurenţii, până la alegerea lor definitivă, vor fi instituiţi în diferite cercuri notariale, e consult ca în 30 l. c. n. să se prezinte personal în Făgăraş, spre a li se comunica locul instituirii, cu acea îndrumare, că la 1 Ianuarie n. 1919, să-şi ocupe postul şi să-şi înceapă activitatea. Făgăraş, în 16 Dec. 1918 n. In numele comitetului executiv român: (Indescifrabil) secretar: vice-comite. Dr. Şerban, prezident.

Toate ziarele române sunt rugate să reproducă această înştiinţare.

Un frumos cadou al generalului Foch. Linia demarcaţională între Cehi şi Maghiari a fixat-o Foch aproape pe hotarul sudostic al republicei ceho-slovace. Acest lucru a indignat grozav pe Maghiari. *Világ* se plânge jalnic că: „de Crăciun Praga a căpătat drept cadou dela Foch *întreg Nordul Ungariei...*" Frumos cadou, cel mai frumos ce se putea face unui popor de cultură ca Cehii...

Wilson va merge la Londra. Agenţia Reuter are informaţia, că preşedintele Wilson va merge la Londra în 26 Ianuarie şi va fi oaspele regelui în palatul Buckingham. Nu se ştie câtă vreme va rămânea în Londra.

Evacuarea Aradului. In Arad s'au luat dispoziţii pentru evacuarea militară a oraşului. Mai multe spitale au fost evacuate, dintre cari spitalul Fischer Elis a fost dus la Bichiş-Ciaba, iar spitalul de epidemii e pe ducă.

Cehii şi Românii. Din discursul lui Massaryk cu prilejul intrării triumfale în Praga se desface luminoasă năzuinţa poporului ceh de a se face tot posibilul ca cele două state, republica ceho-slovacă şi noul stat român, să se hotărnicească. Indeosebi republica ceho-slovacă tinde să aibă acces la mare şi va interveni ca statul român să le dea această posibilitate. Desigur va reuşi acest plan, date fiind raporturile amicale dintre cele două popoare. Românii mai ales vor avea trebuinţă de Cehi la înfiriparea industriei şi lucrării interzise a pământului de spiritul întreprinzător al Cehilor şi probabil şi de capitalurile cehe. Cele două state sunt avizate unul la altul în viitorul apropiat.

Desarmarea populaţiei. Locuitorii satelor noastre sunt rugaţi, să nu împiedece pe gardiştii români în adunarea armelor, cum s'a întâmplat b. o. în Şiclău.

Cine ce-şi face, lui-şi face. „Aradi Közlöny" din 19 Dec. aduce ştirea, că moşia d-lui Almai Olivér, fost deputat dietal şi care „a fost popular înaintea locuitorilor din jur" (sîc), a fost devastată în modul cel mai barbar.

Nu-şi aduce aminte d. Almai ce declaraţiune a făcut în anul 1913 despre biserica şi preoţimea română? (Vezi Aradi Közlöny numărul de Crăciun din 1913). Şi uită d-sa că însuş a fo st care vieaţa întreagă a îndemnat şi agitat, ba chiar ajutat poporul din cercul său, ca să se „elibereze de sub conducerea fanatizătoare a popilor români? (In aceasta i-se resumează popularitatea!)

Şi acum — fără să aprobăm faptul — ne întrebăm că: dacă elementele acelea — scoase de d-sa de sub conducerea *morală* a preoţimei române. — l-au jefuit, cine e cauza?! — *Silviu Filip.*

Condamnarea la moarte a şefului din Ilia Primim următoarea desmintire: Ziarele maghiare anunţă că şeful gării din Ilia ar fi fost arestat şi condamnat la moarte. Această ştire ca şi toate celelalte ştiri nu sunt decât nişte ştiri fantastice, cari nu au alt scop decât să ponegrească pe Români. Astăzi aceste ziare ar trebui să tacă şi să ştie că poporul român nu condamnă la moarte oamenii fără să fie judecaţi şi fără ca acest om să se apere. Să-şi reamintească ziarele maghiare cum Românii sub dominaţiunea ungurească erau condamnaţi la moarte nevinovaţi. Poporul român vrea să arate, că este mai nobil astăzi decât cum poporul maghiar fusese pentru Români. In inima Românului nu este născută răsbunarea; cea mai frumoasă armă de răsbunare a Românului este azi liniştea cu care arată calea cinstei acelora, cari l-au schingiuit atâtea veacuri. — *Mihail Dumitrescu* locotenent.

Cântece naţionale este titlul nr-ului 13 din „Biblioteca română" ce apare *în editura Augustin S. Deac în Gherla.* Volumaşul acesta este ediţia a II-a mărită şi variată a cântecelor naţionale cântate la marea adunare din Alba-Iulia.

Alianţa Maghiarilor din Germania a trimis Consiliului naţional şi primministrului Károlyi o telegramă, care atrage atenţiunea asupra manoperelor antigermane ale unor cercuri fără răspundere. Protestează contra unui procedeu ca acesta şi se roagă ca între Maghiari şi Germani să se menţină şi mai departe raporturile de prietenie. Mai cere ca supravegherea afacerilor maghiare să se încredinţeze alianţii maghiare.

Ar fi şi păcat — zicem noi — să se întrerupă legăturile de prietenie între două popoare atât de înrudite sufleteşte, cum s'au dovedit în cursul acestui răsboiu, Maghiarii şi Nemţii.

Ce au lăsat Nemţii în Solnoc? Ziarul *Pesti Napló* scrie pe larg despre târgul bun ce l-au făcut oamenii în Solnoc, unde pe preţ de nimica cumpărau dela Nemţi automobile şi alte lucruri. Locuitorii au cumpărat 1500 puşti, mai bine de un vagon de muniţie. Dar au furat şi mai mult din vagoanele germane. Consiliul naţional din Solnoc' a secvestrat din trenurile de pradă ale Nemţilor 80 de vagoane cu alimente, apoi ovăs, cucuruz, orz. In Solnoc va fi sămânţă de sămănat, exclamă scriitorul! Au mai secvestrat un vagon de carne afumată, 2 vagoane de cafea, ciocoladă, un vagon de ţigarete... Toate aceste ca acoperire pentru pagubele făcute (!) de Nemţi.

Maramurăşul românesc. Românii din Maramureş au ţinut în Sighetul-Marmaţiei o adunare sub prezidiul advocatului C. Chindriş, hotărând să preia administraţia comitatului Maramureş.

Emblema Unirei. Realizarea visului de veacuri a tuturor Românilor, ce preocupă azi întreagă gândirea românească a fost simbolizată într'o plachetă ovală — de execuţie elegantă pentru a se putea purta în butonieră de către artistul român *Brutus Hanes.* Preţul 5 cor. 50 fil. Comande en gros se pot face la Red. Românului, Revânzătorilor rabat cuvenit. Venitul curat în parte se va da pentru „Orfanii celor căzuţi în timpul dela 31 Octomvrie până la 10 Noemvrie 1918" şi în parte pentru alte scopuri de binefacere."

Necrolog. Consiliul Naţional Român din Cluj anunţă cu întristare trecerea la celea eterne a tinărului valoros *Octavian Petroviciu,* student la liceu. Unul din gloanţele duşmane, aţintite asupra clădirii Senatului Naţional Român din Cluj, a stâns o vieaţă plăpândă şi a făcut din copilul fraged un martir al cauzei româneşti. Toată suflarea românească aderează cu durerea celor, ce pierd o speranţă viitoare în persoana modestului student, care dela întâiele zile ale formării Senatului Naţional Român din Cluj — a conlucrat cu râvnă şi entuziasm cu ortacii săi mai bătrâni.

Inmormântarea s'a făcut cu onoruri militare la 21 Decemvrie n. la 2 ore p. m. după ritul bisericii ortodoxe române, din capela mortuară a spitalului. In veci amintirea lui şi rămâie-i curat numele în cartea neamului! Cluj, la 20 Decemvrie n. 1918. — *Consiliul Naţional Român din Cluj.*

Familie fruntaşă din 3 membri din comitatul Aradului caută fată orfană sau văduvă ca ajutor pentru conducerea casei. — Ofertele sunt a se adresa la administraţia *Românului.*

Oficiale.

NOTĂ CIRCULARĂ.

dată de Consiliul dirigent al Transilvaniei, Banatului şi părţilor româneşti din Ungaria asupra deţinerii de persoane prin Consiliile sau gardele naţionale.

Către toate Consiliile naţionale comitatense, cercuale, comunale şi către gardele-naţionale.

Consiliile şi gardele naţionale locale pot efectui deţineri de persoane numai cerând autorizare dela şeful resortului siguranţei publice şi al armatei, sau dela şeful rezortului afacerilor interne.

In caz de urgenţă deţinerile se pot face şi fără autorizare prealabilă, dar în termin de 24 ore este a se cere autorizarea cu raport telegrafic motivat dela şeful siguranţei publice şi al armatei, care va decide în înţelegere cu şeful resortului afacerilor interne.

Sibiiu, 1(14) Decemvrie 1918.

Iuliu Maniu, şeful rezortului afacerilor interne. — **Dr. St. C. Pop.** şeful rezortului armate şi seiguranţei publice

*

Toţi funcţionarii de finanţe, de naţionalitate română, cari stau de prezent în serviciul central, — sau al oficiilor subordonate ministerului de finanţe al republicei poporale maghiare, prin aceasta sunt invitaţi, să se anunţe imediat la şeful resortului de finanţe, fie în pensoană, fie în scris, pentru a fi trecuţi în serviciul resortului de finanţe român.

Pentru orientare sunt încunoştinţaţi, că toţi anii de serviciu li se vor socoti şi li-se asigură cel puţin salarul acela, de care au beneficiat până acum.

Sibiiu, la 11 Decemvrie 1918.

Dr. Aurel Vlad,
şeful resortului de finanţe.

*

APEL.

Toţi funcţionarii români dela judecătorii, tribunale şi tablele regeşti, precum şi acei advocaţi auditori militari, cari voiesc a trece în serviciul justiţiei, sunt invitaţi să se anunţe în scris, ori prin telefon şefului resortului de justiţie, pentru a putea întocmi tabloul funcţionarilor români dela justiţie.

Ziarele sunt rugate a reproduce acest apel.

Sibiiu, la 1 (14) Decemvrie 1918.

Dr. Emil Haţieganu,
şef de resort.

SERVICIUL NOSTRU TELEGRAFIC.

Cluj, 24 Dec. **Azi înainte de amiazi, a întrat şi grosul trupelor române sub comanda generalului Gerescu. Românii din Cluj şi jur au primit şi bineventat armata română în piaţa Matia. Insufleţirea e mare, ca pretutindeni pe unde trece armata românească.**

Sibiiu, 24 Dec. *Între orele 12 şi 1 a sosit la Sibiiu generalul Traian Moşoiu cu întreg statul său major. I-s'a făcut o primire triumfală şi a fost salutat de şeful armatei şi siguranţei publice, Dr. Ştefan C. Pop.*

Budapesta, 24 Dec. Guvernul maghiar a fixat alegerile pentru Constituanta maghiară pe ziua de 2 Ian.

Brad, 24 Dec. **Armata română a pornit spre Brad dinspre Deva azi la orele 8 şi jum.**

Brad, 24 Dec. *La orele 12 au sosit dela Deva la Brad un detaşament de soldaţi români conduşi de un maior şi 4 oficeri. Au fost întâmpinaţi de căpitanii gardelor române din Brad şi Baia-de-Criş şi locotenentul Mager. Mare însufleţire.*

Budapesta, 24 Dec. Primului ministru Károlyi i s'a anunţat telegrafic dela comandamentul suprem, cu sediul în Salonic, al armatelor ententei, că linia demarcaţională ceho-slovacă e a se considera de graniţă provizoră, fiind aceasta graniţa istorică a poporului slovac. Această graniţă se compune din: 1. Graniţa de nord a Ungariei vechi, 2. Graniţa Ungariei apusene până la Dunăre, 3. Dunărea până la gura râului Ipoly, 4. Râul Ipoly până la Rimaszombat (acest oraş va aparţinea statului ceho-slovac) 5. Dela Rimaszombat până la gura râului Ung în linie dreaptă şi 6. Dela Ung până la culmile pasului Ujoc.

Graniţa **definitivă** va fi fixată la conferinţa de pace.

In baza punctelor de armistiţiu 3, 4, 5, şi 6 Maghiarii trebuie să se retragă îndărătul graniţei provizore.

Viena, 24 Dec. Azi la orele 1 şi 40 min. d. a. a sosit din Paris la gara de Ost misiunea franco-română. A fost întâmpinată de dl colonel Eugen Pop, locotenentul Petraş, sublocotenentul dela marină Radu, Isopescul Grecul, dr. Constantin Flondor şi dr. Muntean. Austriacii au fost faţă de membrii misiunei foarte prevenitori. Drumul lor în oraş a fost triumfal.

Sibiiu, 23 Dec. Din Bucureşti se anunţă: *La consiliul de miniştri ţinut eri, au participat dintre membrii Consiliului dirigent dnii: dr I. Maniu, V. Goldiş, dr A. Vaida şi dr. A. Vlad.*

— *Mitropolitul primat îşi va da în curând dimisia. De mitropolit primat probabil va fi ales episcopul Caransebeşului, dr. E. Miron Cristea*

— Advocaţii români aflători la Paris au vizitat, în frunte cu dl Tache Ionescu, baroul Senei, glorificând acolo eroismul advocaţilor francezi.

— Secretarul de stat, dr. Brediceanu, a declarat într'un interviev următoarele: Maximul aspiraţiilor naţionale ale României s'a realizat. Străduinţa noastră de acum înainte şi întreaga noastră activitate trebuie să aibă ca singură preocupare consolidarea internă. Trebuie să creăm o societate nouă, pe bază democratică, care să facă posibilă validitarea individualităţilor.

Redactor responsabil: **Dr. Sever Miclea**
Editor responsabil: **Aurel Rusu.**

TIPARUL TIPOGRAFIEI „CONCORDIA„ ARAD. **Preţul unui exemplar 30 fileri.**